

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V.Dodon)  
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Minciuna, E.Palanciuc, V.Negru)

## DECIZIE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al  
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva  
Aliona Miron  
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță,  
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de  
Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță împotriva Ministerului Economiei și  
Infrastructurii a Republicii Moldova cu privire la obligarea la anularea actului,  
împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a t ă :

La 12 august 2020 Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță au depus cerere de  
chemare în judecată împotriva Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii  
Moldova, solicitând anularea proiectului de execuție, proiectarea anexei la apartament,  
modificarea interioară și garaj de pe strada XXXXX, apartamentul XXXXX, satul  
XXXXX, numărul obiectivului 19/16, 2016.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani  
acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 27 decembrie 2021 Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță au contestat  
cu apel hotărârea din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,  
solicitând casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri (f.d. 141-142).

Prin încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil  
apelul depus de Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță împotriva hotărârii din 14  
decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelanții nu au  
depus în termen legal motivarea cererii de apel.

La 19 iulie 2022 Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță au depus recurs împotriva  
încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii  
instanței de apel cu restituirea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat că la 27 decembrie 2021 în termen  
rezonabil au depus cerere de apel nemotivat, prin urmare instanța de apel urma să îi  
înștiințeze despre data examinării cauzei pentru a prezenta cerere de apel motivată.

Consideră recurenții că au fost ignorate de către instanța de apel prevederile  
art.236, art.239-242 din Codul administrativ, art.20 din Constituție cât și accesul liber  
la justiție.

Prin urmare, notează Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță că încheierea instanței de apel a fost adoptată contrar normelor de drept material și circumstanțelor de fapt.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 07 iunie 2022, fiind notificată recurenților Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță la 05 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8006599064AS, anexat la actele cauzei (f.d. 163).

Astfel, instanța de recurs consideră că Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță s-au conformat prevederilor legale și au respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 15 august 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Ministerului Economiei și Infrastructurii a Republicii Moldova copia recursului depus de Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 192).

La 08 septembrie 2022 Ministerului Economiei și Infrastructurii a Republicii Moldova a depus referință și a solicitat respingerea recursului depus de Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță.

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, prin hotărârea din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 27 decembrie 2021 Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță au contestat cu apel hotărârea din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri (f.d. 141-142).

Hotărârea motivată a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 decembrie 2021, a fost plasată pe portalul web al instanțelor judecătorești [ww.instante.justice.md](http://ww.instante.justice.md), la data de 02 martie 2022.

În vederea respectării prevederilor art. 232 alin. (2) Codul administrativ, la data de 01 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa participanților la proces

a fost expediată copia hotărârii motivate a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani din 14 decembrie 2021, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere anexată la dosar (f.d. 148), trimiterea poștală fiind recepționată de Mereuța Leonid și Mereuța Svetlana la data de 22 martie 2022, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la dosar (f.d. 149, 151).

Prin încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță împotriva hotărârii din 14 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelanții nu au depus în termen legal motivarea cererii de apel.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a conchis că apelanții, Leonid Mereuță și Svetlana Mereuță nu au prezentat motivarea apelului în termenul prevăzut de art.232 alin.(2) Cod administrativ.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 232 alin. (1) și (2) Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Conform art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Din interpretarea corectă a prevederii legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În corespundere cu art. 63 alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că, deși Codul administrativ prevede de iure calcularea termenelor în procedura administrativă, în conformitate cu art. 259-266 din Codul civil, de facto urmează a fi aplicate prevederile art. 383-390 din Codul civil în redacția Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018.

Or, conform art. 385 din Codul civil, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Astfel, prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Potrivit pct. 5.2.1 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost suspendate de drept examinarea de către instanțele de judecată a acțiunilor în contencios administrativ, procedurile de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare, în conformitate cu prevederile capitolului VI din cartea a treia a Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018. Sunt exceptate de la suspendare cauzele privind luarea în custodie publică a străinilor și de prelungire a duratei acestora și alte categorii de cauze stabilite expres prin dispoziții emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

În conformitate cu pct. 5.2.2 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispus ca termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin pct. 2 al Dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispusă stabilirea măsurilor de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 4 aprilie 2022.

Iar, potrivit pct. 2.1 al Dispoziției nominalizate, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr.5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Cu toate că Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a dispus în dispozițiile nr. 5 din 2 martie 2022 și nr. 13 din 31 martie 2022 că termenele de exercitare a căilor de atac se întrerup, urmând a curge noi termene, Colegiul reține că de fapt, Codul de procedură civilă nu operează cu noțiunea de întrerupere a termenelor de procedură, ci doar cu cel de suspendare.

Respectiv, termenul de exercitare a căilor de atac a fost suspendat/întrerupt în perioada 2 martie 2022 – 3 aprilie 2022 și ținând cont de faptul că după încetarea suspendării/întreruperii, termenul de procedură își reia cursul, în speță, termenul de prezentare pentru Mereuța Leonid și Mereuța Svetlana a motivării apelului și-a început curgerea la data de 04 aprilie 2022, ziua imediat următoare datei stabilirii măsurilor de tranziție în domeniul justiției conform Dispoziției CSE nr. 13 din 31 martie 2022 și a expirat în data de 03 mai 2022.

Însă, Mereuța Leonid și Mereuța Svetlana nu au prezentat motivarea apelului în termenul prevăzut de lege.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, în temeiul art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului care trebuia să dea

dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

În continuare, instanța de recurs remarcă că importanța termenelor de procedură este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementările referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmăresc să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice, iar cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

Deci, conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale. În concluzie, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, contrare celor menționate mai sus și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din CEDO.

În favoarea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că, art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza *Bacev vs fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei*; *Kemp vs Luxemburg*; *Diaz Ochoa vs Spania*), în care CEDO a reiterat că, termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Mereuța Leonid și Mereuța Svetlana și se menține încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru